

שפת אמת ספר שמות - פרשת בשלח - שנת [תרל"א]

דבר אל בני וישובו כל. י"ל טעם הענין שיצ"מ ה' נס שלא בהדרגה. והיא לשעה. ורצה הש"י שישאר גאולה זו בעצמות ישראל. וכן רצון הש"י תמיד מכל איש ישראל. לעת מצוא השעה. שאין לך אדם שאין לו שעה. ואז צריך לקבוע בלבו על אח"כ שידע להתנהג גם בעת ההסתר. ולכך צוה שיחזרו ויעלו מעצמותם. ולכך ויצעקו. ולכאורה מאחר שראו נפלאותיו שאין להם שיעור למה יראו. אך כי ידעו שעתה צריכין לגבור מעצמם. וז"ש שהיו נתונים בדין שע"פ דין יגאלו עתה. והרי זכו ליגאל גם בדין. וכל מעשה הש"י לטובה כמ"ש נפלאותיך ומחשבותיך אלינו כו'. שה' הרצון שיגאלו גם ע"פ דין. וה' מקודם בנס שיה' הכנה על אחר כך שיה' גם ע"פ דין כנ"ל. ואפשר ז"ש בני טוב לנו עבוד כו'. פ' שחששו שלא יוכלו לגבור מעצמם. וה' רצונם שבמצרים עצמו יאריך הזמן עד שיהיו ראויין מעצמם. וה' בנקל יותר. כי הש"י הבטיח אנכי אעלך כו'. אך כי רצון הש"י ה' שהם בעצמם ממש יזכו ע"י נס הקדום כנ"ל. וכעין זה י"ל עמ"ש חז"ל אלו משמרין ב' שבתות נגאלין ושמעתי מא"ז מו"ר ז"ל שהגיד בשם הרב ר' שמעלקא ז"ל [כמדומה לי כך] ששבת ראשון הכנה שיה' בימות החול עבודה כראוי להיות אח"כ שבת כראוי [שצריך להיות אחר ימי עבודה] עכ"ד. והוא כנ"ל ששבת ראשון הוא מהש"י בלי התעוררת להיות ראויין לזה. ואח"כ צריך אדם ללמוד מהארת שבת גם על ימות החול. כדי שיה' אח"כ שבת בסיוע עבודת ימי החול כנ"ל:

שפת אמת ספר שמות - פרשת בשלח - שנת [תרל"ד]

במדרש מה תצעק. צעקו וה' שמע כו'. מתגאה בירושו הקול קול יעקב כו'. אא"ז מו"ר ז"ל פ' שע"י הצעקה מעוררין שורש דביקות בני. ואז שואלין מה תצעק שא"צ לצעוק כלל. כמ"ש על בני כו' תצוני. ואעפ"כ הכל בא ע"י צעקה וזה לשון מתגאה כו' ודפח"ח. והנה יש ב' מיני שתיקות. א' ע"י שא"י כלום לצעוק. והוא אמונה ראשונה בכלל. ולכן כ' גם קודם הגאולה ויאמן העם כו'. אבל כשזוכין להשיג לבוא לבחי' דיבור וקול. צריך להיות אח"כ אמונה ושתיקה ע"י שמשגי מתוך החכמה שא"א להשיגו. ועי"ז חל עליו בושה ושוקק ומאמין בה'. ועי"ז נאמר אח"כ ויאמינו בה' כו'. כי וודאי אין הצעקה התכלית. רק לבוא לבחי' שלמעלה. והיא השתיקה. והם ענין ב' העולמות עוה"ז ועוה"ב. ופרשנו במ"א כי עוה"ז העלם רע. פ' ע"י שהרע נמצא בעולם. אין הקדושה מתגלה. ועוה"ב נק' ג"כ עלמא דאתכסיא. והוא העלם טוב. שע"י עומק הקדושה א"א להשיגו. וכפי מה שזוכה האדם בעוה"ז לגלות בחי' הקדושה. כן יזכה לעוה"ב. וכן נמצא סדר זה תמיד לכל איש ישראל. מה שמקדש עצמו בעוה"ז זוכה להשגה דבר מה. וצריך אח"כ לתקן השגה זאת שלא יחטא ע"י. והוא ע"י הבושה והיראה. וי"ל שזה ענין יצ"מ וקי"ס:

שפת אמת ספר שמות - פרשת בשלח - שנת [תרל"ו]

הנני ממטיר כו' ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו כו'. כי ה' זה הכנה לקבלת התורה. כמ"ש למען אנסנו הילך בתורת. פ' דאיתא לא ניתנה תורה רק לאוכלי המן. פ' ע"פ מ"ש סדר המעלות האכילנו המן. נתן לנו השבת. קרבנו להר סיני. ונתן לנו התורה כו'. שכל אלה מדרגות זא"ז היו הכנה שיתקדשו גופות בני"ב במאכל שמה"ש אוכלין. ופ' לחם מן השמים. כי וודאי כל השפעות מזון וחיים לכל חי בא משמים לשורש נשמתו. רק שבעוה"ז א"י לקבל רק עפ"י צמצומים רבים בצמיחת האדמה ותיקון המאכל. אבל אותם אשר המה מקודשים כראוי יכולין לקבל הלחם מן השמים כמו שהוא. וזה ה' עדות שהם מוכנים לקבל התורה מזה שהיו יכולין לקבל מזון זה. מ"מ עתה צריכין לתקן הכל בגשמיות ממש. רק נתינת התורה לא ה' באפשרי רק ע"י התגברות הקדושה כמה"ש ממש. וז"ש לא ניתנה תורה דוקא כנ"ל. ויצא הוא יציאה מעוה"ז שיצאו מהתלבשות החומריות בעוה"ז. דבר יום ביומו הוא התדבקות כל ההנהגות בשורש העליון שהוא מנהיג הכל. וכל יום מנהיג כל הדברים הנעשים בו. והם קשרו הנהגות כל יום בשורשו. וזה דבר יום ביומו. והבן: